

Sygn. akt VI GC 145/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: H. S.

przeciwko: (...) Budownictwo Spółka z o.o. w N.

o ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego

I. ogranicza wykonalność tytułu wykonawczego, tj. nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w R.VI Wydział Gospodarczy w dniu 18 lutego 2015r. sygn. akt VI GNc 29/15 do egzekucji z prawa użytkowania wieczystego zabudowanego obiektami budowlanymi i urządzeniami znajdującymi się w tych obiektach, dla którego Sąd Rejonowy w J.V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...)

II. zasądza od pozwanego (...) Budownictwo Spółka z o.o. w N. na rzecz powoda H. S. kwotę 25.817zł (dwadzieścia pięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Budownictwo Spółka z o.o. w N. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 51.434zł (pięćdziesiąt jeden tysięcy czterysta trzydzieści cztery złote) tytułem reszty od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Budownictwo Spółka z o.o. w N. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 64zł (sześćdziesiąt cztery złote) tytułem pokrycia wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Rzeszowie

VI GC 145/17

Uzasadnienie wyroku z dnia 18.05.2018r.

Powód H. S. wniósł przeciwko pozwanemu (...) Budownictwo sp. z o.o. w N. o ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w sprawie GNc 29/15 do egzekucji z prawa użytkowania wieczystego zabudowanego obiektami budowlanymi i urządzeniami, dla którego SR w J. prowadzi KW nr (...) (nr księgi wieczystej sprostowany przez pełnomocnika powoda na ostatniej rozprawie). Uzasadnił, iż nakaz zapłaty został opatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 9.08.2016r. 4.02.2017r. Powód zawarł z pozwanym, jak również innymi wierzycielami powoda umowę restrukturyzacyjną, na mocy której wierzyciele następnego dnia po jej podpisaniu zobowiązali się złożyć do komornika przy SR w J. B. M. wniosek o zawieszenie wszystkich toczących się egzekucji z wnioskiem o uchylenie zajęcia wierzytelności dłużnika oraz na jego rachunkach bankowych z zastrzeżeniem, że mogą nadal prowadzić egzekucję z prawa użytkowania wieczystego w/w nieruchomości. W razie wątpliwości w

czasie obowiązywania niniejszej umowy wierzyciele zobowiązali się nie prowadzić postępowań egzekucyjnych wobec majątku dłużnika innego niż wskazywana nieruchomości. Pozwany nie wypełnił ciężącego zobowiązania.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Uzasadził, iż realizacja umowy restrukturyzacyjnej była uzależniona od ustalenia warunków restrukturyzacji zadłużenia powoda względem wierzycielki B. N., której wierzytelność była zabezpieczona hipotecznie na wyższym miejscu niż wierzytelność pozwanego. Wierzycielka jednak nie zgodziła się na zawieszenie egzekucji, zatem nie było podstaw do realizacji umowy restrukturyzacyjnej. Ponadto H. S. podejmował działania mające na celu wyzbycie się majątku poprzez tworzenie nowych jednostek gospodarczych i przenoszenie na nich składników swojego majątku. Ponadto w późniejszym czasie okazało się, iż prawo wieczystego użytkowania, z którego miała być prowadzona egzekucja, zostało przeniesione na inny podmiot, w związku z czym powód w dniu zawarcia umowy nie był władny do dysponowania tym składnikiem majątku. Okoliczność ta stanowiła wprowadzenie pozwanego i pozostałych wierzycieli w błąd, skutkujący nieważnością umowy restrukturyzacyjnej. Powodowi zaś wysłano oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych w/w umowy restrukturyzacyjnej.

W odpowiedzi (k.457-458) powód zaprzeczył, by umowa restrukturyzacyjna była uzależniona od ustalenia z B. N. warunków restrukturyzacji zadłużenia wobec niej oraz by zawieszenie postępowań egzekucyjnych przez pozwanego przy braku zawieszenia ich przez B. N. nie było w stanie doprowadzić do realizacji warunków umowy restrukturyzacyjnej. Ponadto wierzyciele w dacie zawarcia umowy restrukturyzacyjnej mieli wiedzę na temat przejścia prawa użytkowania wieczystego na inny podmiot. Gdyby pozwany złożył wniosek o zawieszenie postępowań egzekucyjnych, tak jak zrobiliby to pozostali wierzyciele, to nawet przy kontynuowaniu egzekucji przez B. N., mając na uwadze wysokość jej wierzytelności, była realna szansa na spłatę zobowiązań wobec Huty (...), co było warunkiem kontynuacji współpracy przez hutę z powodem. Wierzyciele wiedzieli, że powód nie jest w stanie spłacać zobowiązań bez powyższej współpracy, co wynika z zapisu pkt 2.1 Umowy oraz że bez tej współpracy dojdzie do trwałej niewypłacalności powoda, co spowoduje konieczność złożenia wniosku o upadłość. Odnosząc się do wyprowadzenia majątku, zaprzeczył twierdzeniu pozwanego uzasadniając, iż doszło do umorzenia śledztwa, jak również powództwo ze skargi pauliańskiej będzie zawieszane z uwagi na pozew powoda o stwierdzenie nieważności pożyczki.

W toku postępowania strona pozwana uzupełniła braki w składzie organów w myśl art. 174§1 pkt 2 kpc w zw. z art. 70 kpc, co umożliwiło podjęcie postępowania na mocy art. 180 §1 kpc i procedowanie oraz wyrokowanie w sprawie. Sąd ustalił bowiem, co przyznały zresztą obie strony procesu na ostatniej rozprawie, iż uchwałą zgromadzenia wspólników z dnia 18.06.2015r. został powołany na kolejną kadencję w charakterze jedyne go członka zarządu i prezesa zarządu M. M. przy dwuletniej kadencji, wynikającej z umowy spółki oraz uchwałą z dnia 15.05.2018r. na kolejną kadencję. (protokół NZW wraz z uchwałami k. 579-584, oraz k585- 586 i lista obecności k. 587, umowa spółki k. 543)

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem było, że pozwany wszczął egzekucję komorniczą przez komornika przy SR w J. B. M. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 18.02.2015r. , wydanego przez SO w R.pod sygn.. VI GNc 29/15, zaopatrzonego w dniu 9.08.2016r. w klauzulę wykonalności, sygn. egzekucyjna Km 755/16 oraz iż egzekucja ta była bezskuteczna. Na etapie negocjacji warunków umowy restrukturyzacyjnej, w dacie 14.01.2017r. powód oraz przedstawiciele wierzycieli, w tym pozwanego, sporządzili notatkę, w której m.in. stwierdzili, że w przypadku gdy B. N. nie zawiesi postępowania, pozwany określi swój stosunek do sprawy. (dowód: notatka k. 299-301). Dnia 4.02.2017r. (w tytule umowy omyłkowo wpisano datę: 4.02.2016r.) powód podpisał z pozwanym jako jego wierzycielem oraz wskazanymi tam kolejnymi trzema wierzycielami umowę restrukturyzacyjną. Jej celem była restrukturyzacja zobowiązań powoda jako dłużnika poprzez uzgodnienie warunków spłaty wierzytelności przy jednoczesnym zapewnieniu mu możliwości dalszego prowadzenia działalności gospodarczej. Strony zapewniły, że mają świadomość, że dalsze postępowanie egzekucyjnych wobec dłużnika doprowadzi do jego niewypłacalności. Zgodnie z planem restrukturyzacji strony uzgodniły podział wierzytelności dłużnika na trzy grupy: I. Wierzytelności publiczno- prawne oraz wierzytelności (...) (Huta (...)), II. Pozostałe wierzytelności nieobjęte pierwszą i trzecią grupą oraz wierzytelność B. N. z tytułu pożyczki, o ile przystąpi do niniejszej umowy, III. Wierzytelności pozwanego.

Wierzyciele mając na względzie potrzebę utrzymania źródła przychodów dłużnika zobowiązali się następnego dnia po podpisaniu umowy, że złożą do w/w komornika wnioski o zawieszenie wszystkich toczących się z ich inicjatywy postępowań egzekucyjnych z wnioskiem o uchylenie zajęcia wierzytelności dłużnika wobec huty oraz zajęcia wierzytelności dłużnika z jego rachunków bankowych, z zastrzeżeniem że będą nadal prowadzić egzekucję z prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej KW nr (...) stanowiącej własność gminy R., oddanej dłużnikowi w użytkowanie wieczyste. Wierzyciele zobowiązali się nie prowadzić postępowań egzekucyjnych, poza w/w nieruchomością, wobec innego majątku dłużnika. W dalszej części umowy (pkt 3.3, 3.4.) strony ustaliły zasady spłaty wierzytelności z poszczególnych grup. Pozwany wyraził zgodę na zawieszenie naliczania odsetek po dniu 31.12.2016r. oraz by jego wierzytelności była spłacane dopiero po uregulowaniu przez dłużnika wierzytelności z I i II grupy, zaś powód jako dłużnik zobowiązał się do przedstawienia wierzycielom zaświadczenia o niezaleganiu z zobowiązanymi publicznie – prawnymi i oświadczenia Huty o spłacie wymagalnych zobowiązań. Każda ze stron mogła wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w razie zaprzestania spłaty chociażby kolejnej raty. Strony wyraziły zgodę na ewentualne przystąpienie przez wierzycielkę B. N. do umowy. Powód zobowiązał się, że nie będzie podejmował jakichkolwiek działań mających na celu lub skutkujących uszczupleniem jego majątku na szkodę wierzycieli. Wszelkie zmiany umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności. (dowód : umowa restrukturyzacyjna k. 8-22, korespondencja mailowa w zakresie negocjacji umowy restrukturyzacyjnej z dnia 24.01.2017r., 1.02.2017r., 2.02.2017r. k. 465-472).

W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości (...) przez SR w J., B. N. uzyskała zabezpieczenie swej wierzytelności z liczbą porządkową nr 2 na kwotę: 180.000zł z tytułu umowy pożyczki w kwocie: 126.700zł, zaś pozwany uzyskał zabezpieczenie hipoteczne swej wierzytelności w wysokości: 553.687,96zł z liczbą porządkową nr 3 – na wieczystym użytkowaniu i własności budynków i urządzeń, przy czym wieczystym użytkownikiem i właścicielem tych urządzeń był powód do dnia 27.01.2017r., kiedy to sąd wieczysto – księgowy dokonał wpisu zmiany wieczystego użytkowania i właściciela budynków na spółkę (...) sp. z o.o. w E. w organizacji. Wniosek o ujawnieniu zmiany własnościowej został zarejestrowany w KW w dacie 29.10.2016r. jako data wpływu aktu notarialnego do sądu. (dowód: odpis z KW k. 333-340).

Poza sporem było, iż wszyscy wierzyciele z umowy restrukturyzacyjnej, poza powodem, wykonali zapis pkt 3.2 w/w umowy.

Sąd dał wiarę powyższym dowodom jako dowodowym z dokumentów urzędowych oraz prywatnych, których treści strony nie kwestionowały. Odnośnie daty zawarcia umowy restrukturyzacyjnej pozwany w odpowiedzi na pozew nie zaprzeczył twierdzeniom powoda z uzasadnienia pozwu, iż umowa ta została podpisana w dacie 4.02.2017r., tym niemniej skoro pełnomocnik pozwanego na rozprawie nie miał wiedzy co do tej daty, zważywszy na treść pisemnej umowy: „ z daty 4.02.2016r.” Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe na tę okoliczność. Korespondencja mailowa obejmująca negocjacje warunków umowy pochodzi ze stycznia i lutego 2017r., dotyczy to również notatki z 14.01.2017r., co wskazuje, że umowa restrukturyzacyjna została podpisana w roku 2017r., a nie jak wskazuje na to mylnie litera umowy w 2016r. Powyższa okoliczność ma znaczenie dla oceny prawnej tej sprawy w kontekście zarzutu pozwanego o wprowadzeniu w błąd pozwanego co do stanu własnościowego nieruchomości, co Sąd uzasadni w rozważaniach prawnych.

Sąd oddalił wnioski dowodowe na okoliczność źródła wierzytelności objętej tytułem wykonawczym, stanowiącym przedmiot żądania pozwu, jak również na okoliczność zakwestionowania przez powoda w drodze karnej tej kwestii jako bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w myśl art. 227 kpc. Powód bowiem za podstawę powództwa wskazał wyłącznie zapisy umowy restrukturyzacyjnej, co sprecyzował na rozprawie, a nie nieistnienie tej wierzytelności, do czego, jak wydaje się, miało zmierzać postępowanie karne. Sąd oddalił również wszystkie wnioski dowodowe stron na okoliczność, iż umowa restrukturyzacyjna miała charakter warunkowy, tj. jej realizacja zależała od przystąpienia do niej przez kolejnego wierzyciela B. N.. Przeczy temu jednoznaczna treść umowy zawartej na piśmie, w dodatku w formie ad solemnitatem, a zatem na mocy art. 246 i 247 kpc dowód z osobowych środków dowodowych p-ko osnowie dokumentów był niedopuszczalny a sąd nie uznał za konieczne w świetle okoliczności sprawy, by go prowadzić w myśl art. 247 kpc. Nie budziły wątpliwości sądu zapisy umowy restrukturyzacyjnej, a konkretnie pkt 3.1, jak również pkt

5.1, gdzie strony wyłącznie jako ewentualność, czyli możliwość, a więc nie warunek zawieszający, czy konieczność, dopuściły przystąpienie do porozumienia B. N.. Sąd oddalił również wnioski dowodowe pozwanego na okoliczność wyzbywania się przez powoda majątku. Co prawda w postanowieniach końcowych umowy (pkt. 6.1) powód zobowiązał się do niepodejmowania działań mających na celu lub skutkujących uszczupleniem jego majątku na szkodę wierzycieli, tym niemniej strony nie uzależniły realizacji zobowiązań wierzycieli, wynikających z umowy, od spełnienia tego warunku przez dłużnika. Było to postanowienie dodatkowe, które w żaden sposób nie warunkowało zobowiązania nałożonego przez wierzycieli w pkt 3.2. umowy restrukturyzacyjnej.

Sąd zważył, co następuje:

Powód powództwo swe oparł na przepisie art. 840 §1 pkt 2 kpc. Powołując się na zapis pkt 3.2. wniosł o ograniczenie egzekucji do prawa wieczystego użytkowania i własności budynków. Zobowiązanie nałożone na wierzycieli do prawa prowadzenia egzekucji wyłącznie z tej części majątku, z wyłączeniem pozostałych składników majątkowych i obowiązek złożenia wniosku o zawieszenie egzekucji stanowił podstawę do przyjęcia przez Sąd, że roszczenie wynikające z tytułu wykonawczego, objętego żądaniem pozwu nie mogło być egzekwowane w myśl w/w przepisu na czas obowiązywania umowy restrukturyzacyjnej z pozostałych składników majątkowych, a nie było sporne między stronami, że umowa restrukturyzacyjna do dnia wyrokowania wiązała strony i nie została wypowiedziana w myśl pkt 4.1. Skoro strony w pkt 3.2 umowy postanowiły, że pozwany będzie mógł prowadzić nadal egzekucję z prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i obiektów budowlanych i urządzeń objętej KW nr ... 302/, to a contrario strony zgodnie ustaliły, że wierzyciel nie będzie mógł prowadzić egzekucji z pozostałych składników majątkowych dłużnika: umowny zakaz prowadzenia egzekucji co do pozostały składników, w wyjątku wskazanego prawa wieczystego użytkowania i własności budynków i urządzeń. Warunkiem do uwzględnienia powództwa niniejszego o ograniczenie egzekucji nie było zatem uprzednie przymuszenie pozwanego do złożenia oświadczenia w myśl art. 64 kc per analogiam o zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Sąd nie widzi też przeszkód prawnych, a i między stronami nie było sporne, iż przedmiotem ugody cywilnej pozasądowej jako czynności prawa materialnego mogą być prawa i obowiązki procesowe, w tym wypadku umowa stron o ograniczeniu prawa wierzyciela do prowadzenia egzekucji tylko z określonego składnika majątkowego, czy umowa zobowiązująca do cofnięcia pozwu, wniosku itp. czy też ich złożenia. Orzecznictwo sądowe dopuszcza np. objęcie procesem ze skargi pauliańskiej wyrok sądowy, czy też powołanie się na wadę oświadczenia woli jako uzasadnienie uchylenia się od skutków prawnych ugody sądowej stanowiącej czynność procesową.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego o wprowadzeniu go w błąd przez powoda przy zawarciu porozumienia odnośnie, że wieczyste użytkowanie stanowiło własność powoda, co okazało się nieprawdą, pozwany oprócz podniesienia z tego tytułu w sposób ogólnikowy zarzutu nie dowodził tej kwestii żadnymi środkami dowodowymi. Zważyć jednak należy, iż sam powód przedłożył do swego kolejnego pisma procesowego oświadczenie pozwanego z dnia 2.10.2017r. (k. 473-475) o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego jako podpis pod umową restrukturyzacyjną w postaci zobowiązania się do złożenia wniosku o zawieszenie wszystkich postępowań egzekucyjnych i uchylenie zajęć wierzytelności, powołując się na w/w błędne przekonanie i wyobrażenie, zatem Sąd uznał powyższą okoliczność jako niesporną w postaci złożenia oświadczenia w myśl art. 88 § 1 kc jako niesporną. W myśl art. 84 § 2 kc uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli pod wpływem błędu zachodzi tylko w sytuacji tzw. błędu istotnego, tj. uzasadniającego przypuszczenie, iż gdyby składający oświadczenie nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. Powyższa okoliczność nie zachodzi w niniejszej sprawie, gdyż wpisy do księgi wieczystej mają charakter jawny i powszechnie dostępny, a zatem pozwany winien był i miał możliwość pozyskania informacji, kto jest na datę podpisywania porozumienia wieczystym użytkownikiem gruntu i właścicielem budynków przedmiotowej nieruchomości, zatem w świetle zapisu 3.2, który nie stanowi zapewnienia powoda, że nieruchomość stanowi obecnie jego prawo użytkowania, lecz że nieruchomość została oddana w wieczyste użytkownie dłużnikowi pozwany nie wykazał, by powód wprowadził go w błąd, bądź błąd pozwanego powód mógł z łatwością zauważyć w myśl art. 84 § 1 kc. Ponadto w myśl art. 84 § 2 kc w zw. z art. 930 §1 kpc wierzyciel może prowadzić egzekucję z nieruchomości zabezpieczonej hipotecznie, niezależnie kto jest jej właścicielem czy wieczystym użytkownikiem. Wyklucza to istotność błędu (por. SN IV CSK 204/12, Kom. A. Kidyba do art. 84 kc w :

Lex.). W konsekwencji sąd nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczność, czy w dacie podpisania umowy restrukturyzacyjnej pozwany miał wiedzę, do kogo należy sporna nieruchomość.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 98 §1 i 3 kpc. Na koszty te złożyły się : opłata od pozwu: 15.000zł oraz minimalne wynagrodzenie adwokackie i opłata skarbową od pełnomocnictwa. W pkt III i IV Sąd orzekł na podstawie art. 83 i 113.1 Ustawy o kosztach sądowych ...